

De familie Clercx uit Weert

door Paul Graus † en samengevat en bewerkt door P.F. Hermans

Inleiding

Drs. Paul Graus heeft een uitgebreid genealogisch onderzoek gedaan naar de familie Clercx¹. Deze - ook in Weert bekende - familie stamt van de stamhouders Johan Matthijs, heer van het Hobosch (Overpelt), notaris en schout van Eksel en Hechtel, en Anna Nijs. De bedoeling van de heer Graus was de resultaten van zijn onderzoek in boekvorm uit te geven, maar door allerlei omstandigheden is dit niet gelukt. Wel heeft hij aan Piet F. Hermans van de Stichting Weerter Publikaties een groot gedeelte van zijn werk ter beschikking gesteld om dit in het Weerter Jaarboek op te nemen, waarvoor wij hem uiteraard heel dankbaar zijn. Piet Hermans heeft slechts het gedeelte in dit artikel beschreven dat betrekking heeft op de Weerter families Clercx. Drs. Graus kwam in april 1994 onverwachts om het leven.

1. Stamouders Clercx-Nijs

Doctor iuris Joannes Mattheus (Jan Matthijs) Clercx is geboren in Eksel (B) op 2 februari 1735 en aldaar gestorven op 18 maart 1809. Met zijn echtgenote Anna Maria Nijs had hij twaalf kinderen. Hij was de eerste jurist en de eerste notaris Clercx! Hij studeerde filosofie en Franse taal te Parijs in 1753, voorts logica te Luik en was student in de rechten te Keulen, alwaar hij zijn licentiaat in de rechten behaalde. Tussendoor was hij nog klerk te Hasselt. In 1754 trok hij naar zijn oom Leonard Tielens in Maastricht om er de praktijk te leren.

Zijn beroepen waren: Notaris te Eksel, ook koster en wijkmeester aldaar; schout van Eksel en Hechtel 1758-1794, secretaris van de gerechten en hoven van het drostambt Pelt; secretaris van Pelt, Overpelt, Neerpelt, Kaulille, Kleine-Brogel (samen één schepenbank) 1757-1787; secretaris van Wijchmaal 1758-1794; secretaris van Luyksgestel 1757-1763; wederom secretaris van de bank Pelt 1793-1794; schepen van Eksel en Hechtel en schepen van Wijchmaal; admodiateur der prins-bisschop van Luik, graaf van Loon, in zijn ambtsdistrict Pelt-Grevenbroek (ca. 1774); meier en rentmeester der abdij Averbode in het land van Pelt vanaf 1763.

Hij speelde een doorslaggevende rol als bemiddelaar tussen Pelt en de abdij van Floreffe, die zeer vele goederen in het land van Pelt bezat en wier rentmeester lange tijd té hoge heffingen oplegde. Jan Matthijs Clercx senior maakte hieraan een definitief einde, waarmee hij zich naam verwierf in de hele regio. Hij was kerkmeester te Eksel tot 1809, voorts koopman in droge pondgoederen en natte pondgoederen (wijn, brandewijn etc.). Na 1794 was hij ambteloos burger, doch vermoedelijk bleef hij notaris tot aan zijn overlijden in 1809. Hij was firmant der Soc. Vader en Zoon J.M. Clercx op de Hobosch, jeneverstokerij, die hij opgericht had.

Hij was grootgrondbezitter, vooral in Eksel, Overpelt en Kerkhoven. Hij bewoonde een groot huis in Eksel en was eigenaar van hofsteden in de buurtschap Kerkhoven, thans een kerkdorp van Lommel.

Op 14 maart 1769 kocht hij het landgoed het Hobosch, nabij de buurtschap Lindel onder Overpelt, van Jan Andries en Hendrick Andries, zonen van de voormalige bezitter Ambrosius Andries. Het herenhof (het herenhuis, de aansluitende distilleerderijen, de boerderijvleugels) is wellicht door hem gebouwd. Het herenhuis met schouwen werd door hem circa 1789 gebouwd voor zijn zoon, de drossaard, die het landgoed in 1793 verkreeg op 10-jarige afbetaling. Mede gezien de jaarankers, die 1773 aangaveert volgens een van de laatste eigenaars, de familie Huytens de Terberg-Wilsens, die het van mevrouw Wilsens-Brull erfden, wier vader het ca. 150 ha omvattende landgoed aange-

Landgoed het Hobosch in Overpelt waar drossaard Clercx woonde (foto gemaakt in 1993).

kocht had. Via de linie Wilsens stamt die eigenaar af van de aankoper Jan Matthijs Clercx van 1769.

Aan zijn memorieboek² worden de volgende aantekeningen ontleend: Zijn domestieken zijn een huisknecht, in Clercx' huis gestorven in augustus 1791, een dienstmeid, een keukenmeid en een koemeid. Hij was dus tevens veehouder. Hij vergrootte zijn huis te Eksel met nieuwe kamers die hij aan de douane-ontvangers verhuurde van 1804 tot 1809. Hij verhuurde zijn goed (huis?) bij de kerk van Eksel voor 200 gulden (vermoedelijk per jaar). Op landgoed het Hobosch was een huiskapel, waarvan het altaar in de kerk van Overpelt tot op heden in een zijkapel wordt bewaard.

De kinderen uit het huwelijk Clercx-Nijs

Uit het huwelijk van Jan Matthijs Clercx (van 't Hobosch) met Anna Maria Nijs worden twaalf kinderen geboren:

1.1 Joannes Matthias (Jan Matthijs) Clercx (van 't Hobosch).

Hij werd gedoopt te Eksel op 4 december 1759 en stierf op huize 't Hobosch te Overpelt op 7 maart 1840. Hij was eigenaar van landgoed 't Hobosch sinds 1793 en notaris in de bank Overpelt, Neerpelt, Kaulille en Kleine-Brogel van 1787-1829. Verder was hij secretaris van dezelfde bank, schout der heerlijkheid en bank Bocholt 17...-1794, plaatsvervangend luitenant-drossaard van het (drost)ambt Stokkem-Bree-Maaseik van 27 maart 1790 tot in 1794. Zodoende regeerde hij als het ware over een zeer uitgestrekt gebied met meer dan twintig plaatsen in de Belgische Kempen en de Maaskant, grenzend aan het drostambt van stad en graafschap van Peer, waar zijn zwager Libertus Hollanders drossaard was, terwijl zijn vader van vele dorpen secretaris was en zijn schoonvader landrentmeester enz. van het aangrenzende rijksvorstendom van Thorn. Er was dus sprake van een machtige familie in die streek! Zijn broers kregen eerst later bestuursfuncties te Eksel, waar zijn vader schout en secretaris was, voorts koster en ook, evenals grootvader, schepen. Ook behoorde de familie tot de grootgrondbezitters

in de regio, vooral door de koop in 1769 en latere uitbreidingen van het landgoed 't Hobosch, de bezittingen te Eksel (het zogenaamde Clercxhof) op het Kleineind, het groot herenhuis Nijs, de latere pastorie bij de kerk te Eksel, bezittingen te Zolder van Nijs, met als rentmeester Pelsers en te Zonhoven de gegoede bestuursfamilie Tielens, luitenant-drossaard van de heerlijkheid Neeroeteren, benoemd door de vorstin-abdis van Thorn.

Joannes Matthias was van 12 januari 1791 tot in 1794 drossaard der heerlijkheden van Dilsen, Lanklaar, Niel en As, als zodanig benoemd door baron van Saeren de Dilsen. Per 18 november 1783 en per 9 februari 1784 werd hij voorts benoemd tot schepen der bank Pelt, Overpelt, Neerpelt, Kaulille en Kleine-Brogel (tevens secretaris tot in 1794), schepen der bank Eksel en Hechtel (tot in 1794), schepen der bank Wijchmaal (tot in 1794). Schepen der heerlijkheid van Gruitrode, benoemd door de landcommandeur, was hij van 6 mei 1791 tot 1794, en schepen der bank van Grevenbroek met daarbij de stad Hamont, Achel en Sint Huibrechts-Lille, was hij van 17.. tot 1794. Van enige banken is hij wellicht tot 1794 tevens substituut-schout geweest, bijvoorbeeld in Eksel.

Als drossaard over uitgestrekte gebieden was hij uitroeier van een paar actieve bendes van zogenaamde Bokkenrijders³, rovers en bandieten, van wie hij 57 mensen liet ophangen of onthoofden. Eén persoon kreeg gratie, terwijl een oud-burgemeester van Maaseik zelfmoord pleegde. Daarmee was deze Belgisch-Limburgse maffia in wording met soms aanzienlijke leiders krachtadig uitgeroeid en werd na lange tijd de rust hersteld. Helaas, voor zeer korte tijd, gelet op de aanstaande Franse bezetting.

Na de inval van het Franse leger in 1794 vluchtte hij als voornamelijk magistraat naar het rijksvorstendom Thorn en werd na terugkomst de leider van het verzet in het nieuw gecreëerde arrondissement van Roermond met als bekende verzetshaard op het Hobosch. Na de tragedie van de wrede boerenkrijg in december 1798 werd hij algemeen leider van het Vlaamse verzet. Mede namens dit verzet werd hij diplomatiek onderhandelaar te Emmerich en te Münster met de toenmalige grootmachten, Engeland vooral. Hij kreeg de beschikking over ca. 4000 manschappen, niet veel, maar Clercx kon alles gebruiken!

Op de oude Markt in Overpelt staat het Bokkenrijdersbeeldje van kunstenaar Willy Ceysens, dat onthuld werd tijdens de drossaard Clercx-feesten in 1960.

Buiten wapensmokkel vanuit zijn landgoed naar Noord-Brabantse grensplaatsen, waar opstandige Belgen naartoe gevlucht waren, had Clercx op het Hobosch een kleine illegale drukkerij voor pamfletten. Hij was geporteerd voor de Habsburgse monarchie in België. Tot in november 1799 bleef hij onderhandelen, maar Wenen hield zijn legers aan de Rijn vast, en beval staking van opstanden maar tevens gehoorzaamheid aan de keizer. De Engels-Russische aanval op Noord-Holland werd door felle wind te noordelijk ingezet bij Den Helder en de ingeschepte legertroepen werden teruggeslagen voor Alkmaar. De Belgen, ook Clercx, wilden niet meewerken met de opstandige Orangisten in Holland. De opstand was gedoemd te mislukken. Clercx bleef als enige doorhameren op de grote afstand.

Na deze verzetsrol van vooral Vlaamse betekenis in 1799, waarin Clercx evenals daarvoor ook aan het verzet in de Limburgse Kempen en de Maaskant en in de regio's Weert (waar broers en zwagers verbleven) en Roermond leiding gaf, weigerde Clercx alle openbare functies en werd vanaf 1800 herenboer, veehouder en distillateur op zijn landgoed het Hobosch. Tevens werd hij koopman in pondgoederen en in potgoederen, wijn, brandewijn enz. Vermoedelijk was hij notaris te Eksel van 1809 tot in 1814. Van 3 mei 1807 tot in 1814 was hij lid van de arrondissementsraad van Roermond. Het arrondissement omvatte het huidige Belgische en Nederlandse Noord-Limburg. Ook was hij conseiller municipal, ver.- adjoint-maire van Overpelt, en notaris te Neerpelt. In 1814 is hij kandidaat voor de vergaderingen van Notabelen. Na de restauratie, met koning Willem I aan de macht, was hij wederom notaris tot 29 maart 1829 en voorts plaatsvervangend vrederechter van het kanton Achel tot in 1835. Zijn destilleerderij deed goede zaken. Zijn dove, invrome oudste zoon Antoon Clercx nam deze later over. Als herenboer en grootgrondbezitter pachtte hij de jacht, o.a. in 1835. Zijn grafzerk is helaas onbekend gebleven! Hij beheerde ook het Kapellerveld te Kerkhoven, deels 'zijn' dorp. Rond deze boeiende figuur zijn in 1960 in Overpelt Clercx-feesten georganiseerd en in 1990 in Overpelt een Clercx-jaar, gevolgd in 1991 door de tentoonstelling 'Drossaard Clercx en zijn Tijd'.

1.4 Maria Christina Clercx. Deze dochter was kanunnikes in de orde der Augustinessen (Wittevrouwen of Penitenten) te Weert in het fraaie nog bestaande klooster aan de Maasstraat. Na 1794 was zij religieuze-particulière. Zij stierf te Weert op 8 juli 1818, en woonde wellicht in bij haar broer Antoon in de brouwerij Clercx, voorheen Eijcken, aan de Maasstraat, grenzend aan het klooster. Deze vrome, godsdienstige vrouw zal als inwonende tante wel een voorbeeld voor haar nichten in datzelfde huis zijn geweest.

1.6 Maria Helena Clercx. Zij was eerst gehuwd met de arts Van den Eijnden, eerst gevestigd te Weert en later verbonden aan het Hospitaal Generaal in het voormalige paleis 'Prinsenhof' te Roermond. In 1806 hertrouwde zij met de Weerter apotheker Gerard Joseph Janssen, die korte tijd kerkmeester was (1806-1808). Haar kinderen volgden in de apotheek op, en later een kleinzoon, zoon van het echtpaar Van den Eijnden-Princen. Maria Helena Clercx stierf te Weert op 28 april 1833. Haar zoon Josephus Antonius van den Eijnden was toen apotheker te Weert. Hij was gehuwd met Joanna Elisabeth Princen.

1.8 Josephus Antonius (Antoon) Clercx. Hij was geboren te Eksel op 16 maart 1771 en stierf in Weert op 21 april 1850. Hij was eerst koopman te Weert (1793) in de Maasstraat naast het klooster, bierbrouwer en eigenaar der brouwerij Clercx, voorheen Eijcken in de Maasstraat, tevens stadsontvanger van Weert als waarnemer van zijn schoonvader Eijcken van 1815-1819, ten slotte grondeigenaar, zonder beroep (lid van het Kiescollege?), maire-adjoint van Weert van 1803-1815, schepen én substituut-schout van Weert 1815-1817.

Hij is getrouwd te Weert op 28 augustus 1800 met Joanna Catharina Eijcken (ook Eijken), gedoopt in Stramproy op 14 november 1778 op Panhuishof aldaar, gestorven in Weert op 7 januari 1843, grondeigenares, dochter van Henricus (Hendrik) Eijcken. Deze was bierbrouwer (patenté)-eigenaar der brouwerij Eicken in de Maasstraat te Weert, mede-eigenaar der brouwerij en hoeve Panhuishof te Stramproy (ca 1800) en grondeigenaar. Voorts was hij schepen der heerlijkheid en stad Weert in 1793-1794, het laatste jaar van het Oostenrijkse bewind aldaar, lid der stedelijke municipale raad van Weert van 1803-1806 en 1812-1815 en ontvanger der stad Weert van 1815-1821. Hij wordt 'aisé' genoemd op de dubbeltallijst van kandidaten voor de Belgische vergadering van notabelen ter goedkeuring van de grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden (500 leden), was blijkbaar welgesteld en zeer geacht (estimé). Hij was afkomstig van de hoeve Panhuishof met oude banale of dwangbrouwerij in de kom van Stramproy, met een of twee trapkrulgevels uit de zeventiende eeuw. Het lage herenhuis had met natuursteen omlijste deuren, met aan de voorkant een Latijnse spreuk en volgens overlevering ook hardstenen lijsten om de ramen. De eigenlijke boerderij lag erachter. Dit grote bedrijf telde ca. 35 hectare (in ca. 1830), inclusief bos en moeras of broek. Er werkten zo'n zestal meiden en knechten.

1.12 Hermanus Josephus Clercx, gedoopt te Eksel op 6 oktober 1777 en gestorven aldaar op 3 maart 1814. Hij trouwde in Eksel op 28 juni 1802 met Maria Theresia van der Smissen, aanvankelijk zonder beroep, later koopvrouw en grondeigenares, geboren te Hasselt 10 augustus 1780 en gestorven te Eksel op 20 december 1860. Zij hertrouwde in Eksel op 16 januari 1816 met Joannes Mattheus Moons.

De tak Herman Clercx, te Eksel (schepenen o.a.) en te Weert (de molenaarstak Clercx). Uit het huwelijk Clercx-Eijcken werden elf kinderen geboren.

1.8.5 Adrianus Gerardus Josephus Clercx, geboren te Roermond op 8 april 1809 en overleden in Weert op 27 december 1878, notaris te Weert 1843-1876, lid der stedelijke raad van Weert 1851-1878, lid der provinciale staten van het Hertogdom Limburg 1860-1878, kerkmeester en secretaris der kerkfabriek van de Sint Martinusparochie, mede-oprichter en lid der Weerter Grote Sociëteit, voorzitter (1877), voorheen vice-voorzitter van de commissie van toezicht van het Stedelijk Kollege, secretaris en lid der stads-schoolcommissie voor lager en middelbaar stedelijk onderwijs te Weert. Volgens zijn handtekening op een handtekeningenlijst van officieren der kantonnale en stedelijke burgerwacht van Weert was hij in 1831 officier daarvan. Voorts was hij secretaris van het Fanfaregezelschap Circle Sainte Cécile en van de stedelijke Muziekschool (1868).

1.8.6 Hermanus Franciscus Josephus Clercx, geboren te Weert op 4 juni 1811 en gestorven aldaar op 26 juni 1870, trouwt op 3 februari 1840 te Roermond met Anna Maria Gertrudis Verhoeven, geboren te Roermond op 9 april 1820 en gestorven te Weert op 21 april 1882.

Ca. 1830 was hij leerling-loodgieter in Antwerpen. Volgens overlevering is hij vanuit Antwerpen, verzetshaard bij uitstek tegen de 'Hollandse' overheersing (men denke aan de felle beschieting door de zogenaamde 'Hollandse' militairen, gevolgd door het zware bombardement vanuit de forten op de stad), als vrijwilliger meegetrokken met een der Belgische vrijwilligerslegers en heeft dapper meegevochten in de tiendaagse vrijheidsoorlog der Belgen, in Nederland bekend als de roemruchte Tiendaagse Veldtocht (2 tot 12 augustus 1831). Hij was luitenant der Burgerwacht van het Kanton Weert van 1831 tot 1839, maar in 1835 wordt hij op doktersattest als officier van de eerste naar de tweede ban, de reserve dus, overgeplaatst vanwege klachten aan zijn

rechterbeen, ook al reed hij paard. Circa 1840 is hij conducteur der trekschuitvaart op de Zuid-Willemsvaart.

Na zijn huwelijk is hij pompenmaker te Roermond, mogelijk bij zijn schoonvader in de Swalmerstraat, die koperslager was, wellicht bij zijn aangetrouwde neef Knarren-Brughmans, glazen- en pompenmaker. In de jaren 1850 woont hij op de Oeemarkt te Weert als tinnegieter, wellicht als compagnon van tinnegieter Simar. In 1857 is hij verhuisd naar de Schoolstraat waar bescheiden huizen lagen. Wellicht had hij met tegenslagen te kampen, maar omstreeks deze tijd wordt hij aannemer der stadspompen van Weert (dus stadspompenmaker) en kan hij tevens nieuwe pompen plaatsen, zoals in 1856 en 1857. De welstand neemt toe! Hij wordt circa 1855 lid en snel directeur der stedelijke handboogschuttersvereniging Jean de Weert. Hij is een uitstekend handboogschutter, niet alleen de beste van de stad, maar wint ook het nationaal concours van handboogschuttersverenigingen, gehouden in de gemeente Weert op terreinen in de buurtschap Hushoven. Hij werd begiftigd met het erekruis van de nationale federatie van handboogschietverenigingen en wordt te Weert gevierd als één der beste Limburgse en zelfs Nederlandse boogschutters. Vijftien jaar, tot aan zijn dood in 1870, blijft hij directeur van de Weerter schietvereniging Jean de Weert. Hij betreft het grote huis naast één der ingangen tot het schoolplein van het Bisschoppelijk College aan de Molenstraat. Links van de ingang lagen twee lage huizen, waarin de familie Van Lierop en de molenknecht Nies e.s. woonden. Links hiervan was het Bisschoppelijk College, waar ook ruim één eeuw lang vele jongens Clercx studeerden en de twee notarissen Clercx lid van de commissie van toezicht waren. De soupers voor de jaarlijkse prijsuitreiking, een feest voor de hele stad, werden meer dan eens gegeven door de gulle bierbrouwer Antoon Clercx, tevens leverancier van het collegebier, in diens huis aan de Maasstraat. De zaal zal feestelijk versierd zijn geweest. Hij was lid van de Weerter Grote Sociëteit Amicitia.

In het ruime pand aan de Molenstraat waren de pompenfabriek en het loodgietersbedrijf ondergebracht, waarin Herman Clercx als stadspompenmaker van Weert en loodgietersbaas met zijn knechten werkzaam was. Voor het huis waren volgens mevrouw M. de Boer-van Boxtel, dochter van Van Boxtel-Clercx, kettingen op een verhoogde stoep aangebracht.

Herman Clercx zal volgens zijn kleindochter last van zijn rechterbeen gehad hebben door een trap van zijn paard, waardoor hij in februari 1835 reserve-luitenant (du seconde ban) der Burgerwacht werd. In zijn overlijdensbericht wordt hij door de heer Jansen geroemd, vooral als groot boogschutter, maar ook om zijn 'immer opgewekt, jeugdig aandoend en behulpzaam karakter' (zie ook Het Kanton Weert van juli 1870).

Herman Clercx trouwt te Roermond op 3 februari 1840 met Anna Maria Gertrudis Verhoeven, een nichtje van zijn aangetrouwde neef, de goudsmid Schieffer-Van den Eyn-den, geboren te Roermond op 9 april 1820 en gestorven te Weert op 21 april 1882 in de Molenstraat. Zij is een dochter van Caspar Maximilianus Gerardus Verhoeven, in 1820 koperslagersbaas te Roermond in de Swalmerstraat, waar ook zijn schoonmoeder Anna Gertrud Brughmans-Schetz en schoonzus Maria Brughmans wonen. Het zal wel het huis van zijn schoonvader, wijlen de heer Brughmans zijn.

Een van zijn fraaie werkstukken, een zware vizel, is nog bij zijn achterkleindochter mevrouw M. de Boer-van Boxtel.

1.8.6 Kinderen uit het huwelijk Clercx-Verhoeven

1.8.6.2 Josephus Antonius Hubertus Clercx werd geboren te Roermond op 18 januari 1844 en was notaris te Weert van 1 februari 1876 tot 1890 als opvolger van zijn oom Adrianus Gerardus Josephus Clercx, in diens notariaat aan de Maasstraat, tevens ambtenaar der burgerlijke stand van de gemeente Weert tot 1881, lid der stedelijke raad van

Weert 1879-1881, lid der provinciale staten van het Hertogdom Limburg 1879-1890, arrondissements-schoolopziener van het district Weert 1887-1889, lid der Grote Sociëteit Amicitia, 2de luitenant der provinciale rustende schutterij, derde bataljon, district Weert en omgeving, secretaris en bestuurslid van de Commissie van toezicht op het College te Weert (1881, 1885), secretaris en penningmeester der conferentie van de H. Vincentius van Paola voor de stad Weert 187.-1880 en wellicht vice-voorzitter daarvan. Na 1890 is hij zonder beroep. In 1885 kocht hij het kasteel (de Borg) van Weert voor de familie Coenen van de erven Beerenbroek. Hij trouwt te Weert op 25 augustus 1880 met Martina Joanna Maria Coenen, geboren te Weert op 19 april 1850 en gestorven te Boxmeer op 3 februari 1938.

Na het faillissement in 1889-1890 verbleef hij o.a. in Brussel-Sint Joost-ten-Node en tijdelijk op het kasteeltje te Weert, waar zijn vrouw na 1890 woonde en wel bij haar broer, de Weerter burgemeester Frans P.M. Coenen, tevens lid van Geduputeerde Staten van Limburg en lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal, die in 1897 gehuwd was met Cornelia (Keetje) J.M. van Ogtrop uit Amsterdam. Na zijn dood op 10 oktober 1902 verhuisde zij in 1903 naar Boxmeer en ging als pensionaire van een legaat in het kasteel de Weijer aldaar wonen. Zij verkocht haar erfrechten op het kasteel van Weert in 1903 aan haar broer te Roosendaal (een vierde deel van kasteel, boerderij en ca. 10 ha park en bouwgronden). Zij was een vrome vrouw en leefde in Boxmeer nog 35 jaar! Het kasteeltje ging naar haar broer, de burgemeester van Roosendaal, van wie een zoon in het klooster aan de Biest te Weert woonde (1895, thans gestorven).

In 1918 werd de Borg te Weert verkocht, na eenderde eeuw bezit van de familie Coenen te zijn geweest, na 1903 van haar broer te Roosendaal. Mevrouw Martine Clercx-Coenen woonde op het kasteel te Weert van 1890 tot 1903; vanaf 1897 (in welk jaar haar broer François Coenen trouwt met Keetje van Ogtrop uit Amsterdam) woont zij echter in de torenwoning van het kasteel met haar tante juffrouw Greven. In 1903, kort na het overlijden van haar broer, verhuist zij naar het kasteel-klooster de Weijer te Boxmeer. Net als van 1885 tot 1890 brengt zij haar vakanties van 1903 tot 1918 op het kasteeltje de Borg in Weert door.

Haar andere broer was ir. A.J.Coenen, geboren in 1852 en gestorven in 1890, burgemeester van Weert van 1877 tot 1890, lid der provinciale staten van Limburg en lid van het bestuur van het waterschap Het Land van Weert. Hij was getrouwd met Amalia Wagemans (1858-1886) van kasteel Malborg te Buggenum. Hun dochter Marie Constance Petronille Hubertina Ghislaine Jeanne Coenen, vrouwe van Malborg (geboren te Weert op 3 juli 1886 en gestorven te Malborg 19..) trouwde in Buggenum op 24 oktober 1912 met mr. Richard Jan Karel Marie de Nerée tot Babberich, heer van Camphuijzen, geboren in Curaçao op 28 februari 1878 en gestorven te Zevenaar op 21 september 1945 op kasteel Babberich aldaar.

Martine Clercx-Coenen erfde in 1885 drie huizen aan het Bassin en ca. 5,25 ha bos. Zij was een dochter van Winandus Dominicus Jacobus Coenen, geboren te Sittard op 8 maart 1813 en gestorven te Weert op 16 mei 1877, koopman te Weert, grootgrondbezitter (ca. 50 ha), o.a. van landgoed Bakewell (60 ha), eigenaar van een zestal boerderijen en zevental huizen in Weert, lid der stedelijke raad van Weert, stichter van huize Coenen (later hotel Juliana), burgemeester van Weert, lid van provinciale staten van het Hertogdom Limburg, president van Sociëteit Amicitia, waaraan hij f 3000,- leende, voorzitter van de Commissie van toezicht op het College van Weert, lid van het bestuur en vice-voorzitter, tevens ingeland van het waterschap Het Land van Weert.

Hij trouwde met Maria Joanna van Oosterwijk, grondeigenares, en zij bewoonden het grote herenhuis Coenen met voormalig kloosterpark, later hotel Juliana, bij de voormalige Beekpoortbrug en later ook het kasteeltje van Weert als buitenverblijf. Het wapen

van Coenen (een molenkruis of -anker in glas-in-lood) is te zien in het vroegere stadshuis, thans museum voor kerkelijke kunst.

1.8.6.7 Maria Josepha Hubertina Clercx, geboren te Weert op 16 januari 1854 en gestorven in Weert op 27 september 1889, was gehuwd met Joannes Franciscus Maria Goossens, geboren te Diessen op 19 april 1858 en gestorven te Roermond op 25 februari 1943. Hij was koopman en kaarsenfabrikant te Weert, later wijnhandelaar, na 20 september 1918 te Roermond, kapitein en plaatsvervangend commandant der provinciale rustende schutterij, derde bataljon (district Weert) en had bij M.J.H. Clercx één dochter. Hij was een zoon van Wilhelmus Goossens en Maria van Kouwenbergh. Hij was eerder gehuwd te Weert op 20 juli 1886 met Francisca Josephina Maria Joosten, geboren te Weert op 4 juli 1861 en gestorven aldaar op 12 augustus 1889. Hij trouwt voor de derde maal te Weert op 18 februari 1890 met Carolina Maria Hubertina Janssen, geboren te Roermond op 7 mei 1854 en gestorven aldaar op 8 juni 1935, dochter van Gerard Hubert Janssen en Rosé Amélie Hubertina Jordans, kooplieden in hardsteen en kolen te Roermond, later Weert.

1.12.2 Huwelijk Clercx-Severens

Uit de zogenaamde Eksels-Weerter tak met als stamvader Herman Clercx en uit diens zoon Joannes Nepomucenes, herenboer, grondeigenaar en steenfabrikant, kwamen vier kinderen voort:

1.12.2.1 Hermanus Josephus Clercx, geboren te Eksel op 5 februari 1826 en gestorven te Weert op 6 februari 1904, aanvankelijk particulier te Eksel, maar na 1853 te Weert koopman en molenaar (1864 tot 1904), eigenaar der wind-, graan-, looi- en schorsmolen op het Driesveld (Stationsstraat). Later was één zijner zoons Louis Clercx tevens mede-eigenaar van die molen.

In 1890 richtte hij de firma H.J. Clercx op, samen met en voor zijn dochters. Deze zaak in manufacturen, garen en band werd op 1 maart 1890 geopend in de Langstraat, welk pand nu nog half bestaat als optiek Pfenning's.

Hij was vice-voorzitter en bestuurslid van het R.K. Parochiaal Armbestuur, tevens bestuurslid van het Sint Jansgasthuis te Weert, het weeshuis te Weert en het kleuteronderwijs te Weert, welke alle drie vallen onder het R.K. Parochiaal Armbestuur. Voorts was hij lid van het burgerlijk armbestuur der gemeente Weert, tevens nog bestuurslid-regent van het Hofje van Berlo en van Heijthuijsen te Weert en lid van de Sociëteit Amicitia.

Vanwege zijn weldadige bemoeiingen met

De manufacturenzaak en leerlooierij Clercx in de Langstraat (met zonnering).

het patersklooster op de Biest kreeg hij de eretitel 'Vader' van het Franciscaner klooster te Weert.

Herman Clercx was een der zuilen van het katholieke Weert en genoot alom aanzien en respect. Hij trouwt te Eksel op 20 januari 1853 met Helena Isabella Hubertina Peters (ook Peeters), geboren te Weert op 31 juli 1827 en gestorven te Weert op 9 september 1893. De kinderen van Herman richtten een leerlooierij in de Langstraat te Weert op, waarin zoons Henri en Piet werkzaam waren.

Mevrouw Helena Isabella Hubertina Clercx-Peters is dochter van Hendricus Franciscus Peters, geboren te Weert op 7 april 1805 en gestorven in Meeuwen op 21 februari 1837, oud 31 jaar. Van beroep was hij wagenmaker en voerman. Hij huwde te Weert op 27 september 1826 met Maria Elisabeth Thijssen, reeds op 6 maart 1844 eigenares van de wind-, graan-, looi- of schorsmolen, toen nog naar de eerste bezitter de Van Aekenmolen genoemd, op het Driesveld te Weert. Zij is geboren op 17 maart 1800 en gestorven te Weert op 11 februari 1877. Zij was een dochter van Hendricus Thijssen, raadslid van Weert 1803-1806 en 1812-1819, gehuwd met Maria Helena van Aken (of Aeken). Deze mevrouw Thijssen-van Aken, de grootmoeder van Helena Clercx-Peters is een dochter van Andries van Aeken, schoenmaker en wellicht (met zijn zoon Johannes Jacobus) tussen 1817 en 1820 de oprichter van de genoemde Van Aekenmolen, later genaamd de Clercxmolen op de Dries te Weert. Hij is dus een oudoom van mevrouw Helena Clercx-Peters.

Zijn nalatenschap gaat naar neef en nicht, tevens oomzeggers, Servaes Nouwen en Maria Elisabeth Thijssen, die trouwt met Hendrik Frans Peters. Haar vader zal zolang de molen op de Dries beheerd hebben voor zijn dochter Elisabeth.

Haar broer was Joannes Jacobus van Aken, raadslid 1803-1806 en 1814, geboren te Weert en gestorven aldaar in zijn woning aan de Langstraat op 4 november 1820, oud 67 jaar, ongehuwd en leerlooier in de Langstraat. Hij liet de kapitale som van f 36.544,78 na en was eigenaar der wind-, graan- en looimolen op het Driesveld, genaamd de molen Van Aken, na 1864 genoemd Clercxmolen, ter waarde van f 5.340,- in 1820 en naar het schijnt gebouwd ca. 1817 door de Eindhovense molenbouwer René van Driel. In 1820 waren zijn executeurs-testamentair Servaes Nouwen en Maria Elisabeth Thijssen, oomzeggers van Joannes Jacobus van Aken. Elisabeth Peters-Thijssen heeft de molen Van Aken in bezit verworven en goed geëxploiteerd als ondernemende weduwe. Haar schoonzoon Herman Clercx, officieel pas in 1864, en later diens zoon Louis, eigenaar dezer molen in 1896, 1904 tot 1908, zijn er welvarende molenaars geweest. Maar door moeilijke tijden is de grote molen (door uitbreiding van Weert een stadsmolen geworden) ca. 1910 verloren gegaan. Hij had een onderbouw van metersdikke muren, waarvan de stenen van de sinds 1817 gesloopte vestingwerken van Weert afkomstig waren. Door de zware tijden werd de molen in 1908 aan de graanhandelaar Constant Janssens te Weert verkocht en helaas tussen 1910 en 1912 gesloopt. Louis Clercx stichtte eind 1910 een slagerij, tevens veehandel aan de Langstraat te Weert. Hij was toen reeds 53 jaar oud.

De Clercxmolen was dus bijna een eeuw in het bezit van de familie geweest, die verwant was aan de stichter Van Aken. Veel van de inrichting dezer oude molen is overgebracht en thans nog werkzaam in de Sint Annamolen te Keent !

Aan de stichting dezer molen herinnert een merkwaardig gedicht, getiteld: Run-, Graan-, Gort- en Oliemolen, opgericht door Joannes Jacobus van Aken⁷.

De weduwe Maria Elisabeth Peters-Thijssen hertrouwde met Arnoldus Christianus Claessens, geboren in Weert en gestorven aldaar op 25 oktober 1850 in de leeftijd van 46 jaar. Hij zal na zijn huwelijk wellicht als molenaar op de Clercxmolen werkzaam

De Clercxmolen op de Dries.

geweest zijn. Daarna zal de weduwe de molen geëxploiteerd of verhuurd hebben. In 1844 is de weduwe Peters eigenares van de molen. In 1832 was echter Nicolaas Smolders of Smulders nog eigenaar dezer schors- en graanmolen! In 1864 wordt Herman Clercx dan de eigenaar, naar wie de molen Clercxmolen genoemd is. De erven Clercx-Peters schonken een groot glas-in-loodraam, gewijd aan St.-Antonius en met de antecedenten van hun ouders, aan de dekenale Sint Martinuskerk.

Deze erven Clercx-Peters stichtten gezamenlijk naast de textielfirma H.J. Clercx aan de Langstraat ook nog een leerlooierij Clercx. De schors-en graanmolen ging naar Louis Jacques Hubert Clercx, tot dan toe halve eigenaar; de andere eigenaar was zijn vader Herman.

1.12.2.1 De negen kinderen van Herman Clercx-Peters:

1.12.2.1.1 Maria Louisa Elisabeth Clercx, geboren te Weert op 19 november 1853 en gestorven aldaar op 15 januari 1854.

1.12.2.1.2. Louis Henri Hubert Clercx, geboren te Weert op 23 november 1854 en gestorven aldaar op 1 december 1921, leerlooier te Weert, tevens slijter en wijnhandelaar in de Beekstraat. Hij was mede-eigenaar der firma Clercx, textielhandel en leerlooierij, beide gelegen in de Langstraat, sergeant der provinciale rustende schutterij, derde bataljon, vicevoorzitter en secretaris der R.K. Vereniging Geloof en Wetenschap kring Weert, lid der Sociëteit Amicitia en secretaris daarvan van 1890 tot 1893. Hij trouwt in Weert op 28 mei 1895 met Maria Helena Josephina Munnecom, koopvrouw in wijnen en gedistilleerd in de Beekstraat,

laar in de Beekstraat. Hij was mede-eigenaar der firma Clercx, textielhandel en leerlooierij, beide gelegen in de Langstraat, sergeant der provinciale rustende schutterij, derde bataljon, vicevoorzitter en secretaris der R.K. Vereniging Geloof en Wetenschap kring Weert, lid der Sociëteit Amicitia en secretaris daarvan van 1890 tot 1893. Hij trouwt in Weert op 28 mei 1895 met Maria Helena Josephina Munnecom, koopvrouw in wijnen en gedistilleerd in de Beekstraat,

